

Kuopion kaupunki
Alueellinen ympäristönsuojelu
Mikko Sokura

18.04.2024

Asianro 9483/11.02.00/2023

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 18.4.2024 § 29

Maa-aineslupa, MAL 4§ / L. Niskanen Ky / Petäjäpelto (174-402-9-0)

Selostus

L. Niskanen Ky hakee maa-aineslain 4 §:n mukaista lupaa maa-aineksen ottoon kiinteistöllä Petäjäpelto (174-402-9-0). Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella.

Ottamisalueen pinta-ala on 1,5 ha ja otettavan maa-aineksen kokonaisottomäärä on 15 000 m³ltr. Lupaa haetaan 5 vuodeksi.

L. Niskanen Ky hakee alueelle maa-aineslain (555/1981) 21 §:n mukaista lupaa aloittaa maa-ainesten ottotoiminta ennen kuin lupapäätös on saanut lainvoiman.

Luvan hakija ja toiminnanharjoittaja

L. Niskanen Ky
Hankamäentie 1642
73770 Säyneinen
Y-tunnus: 0500797-3

Toiminta ja sen sijainti

Hiekan ja soran ottaminen.
Sijainti: Juankoski
Kiinteistötunnus: Petäjäpelto (174-402-9-0)
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN) N: 6993342, E: 570194

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (KYHL 64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (MAL 7 §).

Asian vireille tulo

Lupahakemus on tullut vireille 3.12.2023.

Kuopion kaupunki
Alueellinen ympäristönsuojelu
Mikko Sokura

Asianro 9483/11.02.00/2023

18.04.2024

Toimintaa koskevat muut luvat ja sopimukset

Alueella on ollut maa-ainesten ottoa usean vuosikymmenen ajan. Alueella voimassa ollut ympäristö- ja maa-ainelupa (Kuopion kaupunki, ympäristö- ja rakennuslautakunta 12.3.2020 § 20) on päättynyt 30.4.2023.

Alueen kaavoitustilanne, maankäyttö sekä ympäristövaikutuksille herkäät kohteet

Petäjäpellon maa-ainosalueella ei ole voimassaolevaa asema- tai yleiskaavaa. Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030 alueelle ei kohdistu kaavamerkintöjä.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella.

Lähin asuinrakennus (ottoalueeseen kuuluvan kiinteistön Petäjäpelto maanomistaja) sijaitsee alueen luoteispuolella alle 100 metrin etäisyydellä. Seuraavaksi lähin asuinrakennus sijaitsee noin 170 metrin etäisyydellä ottoalueesta.

Ottoalueen läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000- tai muuta suojelualuetta.

Lähin vesistö Venäänlahti sijaitsee itäpuolella noin 250 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Hankamäentie kulkee ottoalueen ja Venäänlahden välistä.

Alueen luonnonolosuhteet ja ympäristön tila

Petäjäpellon maa-ainosalueella on ollut maa-ainesten otto- ja murskaustoimintaa jo usean vuosikymmenen ajan. Alue on yleisilmeeltään avointa sora-alueita. Alueen pohjois- ja itäpuolelta kiertää Hankamäentie (seututie 570) ja etelä- ja länsipuolelta Patruunantie (seututie 569). Alueen lähiympäristö on maa- ja metsätalous sekä maa-ainestenotto käytössä. Maanpinta ottoalueella vaihtelee alueen nykytilanteessa noin +91...+110 (N60).

Alueen ilmanlaatuun vaikuttavia toimintoja alueella ovat maa-ainesten ottotoiminta ja alueen vierestä kulkevat seututiet 569 ja 570. Alueen ilmanlaatua voidaan luonnehtia hyväksi.

Melutilanteeseen vaikuttavat maa-ainesten ottotoiminta ja alueen vierestä kulkevat seututiet 569 ja 570. Soranmurskauksella on suurin vaikutus alueen melutilanteeseen.

Kuopion kaupunki
Alueellinen ympäristönsuojelu
Mikko Sokura

Asianro 9483/11.02.00/2023

18.04.2024

Kuvaus toiminnasta

Petäjäpellon maa-ainesalue on jo lähes loppuun hyödynnetty. Alueen pohjoisosan maisemointi poikkeaa kuitenkin alueen muusta maisemoinnista ja Petäjä-pellon alueen maanomistajan toiveena on, että alue maisemoidaan yhteneväisesti. Alueen pohjoisosassa on arvioitu olevan vielä noin 15 000 m³ltr (noin 27 000 t) hyödyntämiskelpoista maa-ainesta. Näin ollen alueelle haetaan uutta maa-aineslupaa 15 000 m³ltr kokonaisottomäärälle viiden vuoden ajalle luvan lainvoimaisuudesta. Ottamisalue on 1,5 ha ja ottoalue 0,4 ha. Alueen maa-aines on hyödynnettävissä murskaamalla, mutta vähäisten ja lyhyiden murskausajan jaksojen vuoksi näille haetaan melutyöilmoitus erikseen.

Tasaisella ottotahdilla alueelta otetaan noin 3 000 m³ltr (noin 5 400 t) soraa ja hiekkaa vuodessa, mutta ottomäärään vaikuttaa ennen kaikkea Juankosken talousalueen kiviainekesyntä. Lupamäärä saatetaan ottaa mahdollisesti myös yhden vuoden aikana. Alueelle haetaan myös toiminnan aloittamislupaa ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta, sillä kyseessä on vanhan maa-ainesalueen toiminnan lopettaminen.

Ylin mitattu pohjaveden pinnan korkeus lähimmästä pohjaveden havaintoputkesta on +89,42 (N60). Ylimpään havaittuun pohjavesipintaan jätetään vähintään 2 m suojakerros, joten alin ottotaso Petäjäpellon maa-ainesalueella on +91,66 (N2000). Ennen toiminnan aloittamista ottoalueen rajat ja alin sallittu ottamistaso merkitään maastoon. Ottamisalueelle ottoalueen eteläpuolelle varataan tilaa murskauslaitoksen ja varastokasojen sijoittamiselle.

Nyt haettava maa-ainesten ottamislupa koskee alueen pohjoisosaa, jonka maisemointi poikkeaa alueen muusta maisemoinnista. Ottorintaus luiskataan yhteneväiseksi muun alueen kanssa. Luiskan alareunaa loivennetaan luiskaa tukevaksi, joka maisemoidaan humusta sisältävällä maa-aineksella. Humuspitoista maa-ainesta levitetään paljaille rinteiden osille tukipenkan päältä niin pitkälle kuin kaivinkoneella ulotutaan. Alue jätetään metsittymään luontaisesti. Alueen maisemoinnin toteutus tarkistetaan alueen lupaviranomaisen kanssa maa-ainesalueen elinkaaren loppupuolella.

Alueelle on laadittu kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma. Alueelta on muodostunut kaivannaisjätteeksi luokiteltavia pintamaita. Pintamaat läjitetään ottamisalueelle ja hyödynnetään alueen maisemoinnissa. Kaivannaisjätteillä ei ole ympäristövaikutuksia, eikä siten ole tarvetta toteuttaa kaivannaisjätteiden aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäiseviä toimenpiteitä.

Kuopion kaupunki
Alueellinen ympäristönsuojelu
Mikko Sokura

Asianro 9483/11.02.00/2023

18.04.2024

Kuopio kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnan 18.5.2017 hyväksymän maa-aineslupia ja maisematyölupia koskevan taksan mukaan maa-aineslupien vakuus on vähintään 5 600 €, mutta erityisistä syistä vakuuden määrä voi olla myös edellä olevaa alhaisempi. L. Niskanen Ky ehdottaa lupamääräysten noudattamiseksi ennen toimenpiteiden aloittamista 5 000 € suuruisen vakuuden antamista Kuopion kaupungille vakuudeksi, sillä kyseessä on vanhan maa-ainesalueen toiminnan lopettaminen. Alue ei sijoitu pohjavesialueelle tai muuten suojellulle alueelle. Kokonaisottomäärä on ainoastaan 15 000 m³kr ja 1,5 ha suuruisesta ottamisalueesta vain 0,4 ha on ottoaluetta.

Toiminnan aloittaminen

Lupaa haetaan toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Lupahakemuksen käsittely

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla 16.1. – 22.2.2024 Kuopion kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Hakemuksen vireillöolosta on tiedotettu lisäksi kirjeitse naapurikiinteistöjen omistajia. Asiakirjat ovat olleet kuulutusaikana nähtävillä Kuopion kaupungin internet-sivuilla.

Pyydetty lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut ettei sillä ole lausuttavaa hakemuksesta.

Muistutukset

Hakemuksen johdosta ei ole tehty muistutuksia.

Tehdyt tarkastukset

Alue on tarkastettu viimeksi vuoden 2023 vuositarkastusten yhteydessä.

Esitys

Ympäristöjohtaja Tanja Ahonen esittää, että Ympäristö- ja rakennuslautakunta myöntää L. Niskanen Ky:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen ottamissuunnitelman mukaiselle ottamisalueelle tilalla Petäjälpelto (174-402-9-0).

Toiminnassa tulee noudattaa lupahakemuksessa ja ottamissuunnitelmassa mainitun lisäksi seuraavia lupamääräyksiä:

1. Lupa oikeuttaa maa-ainesten ottamiseen ottamissuunnitelmassa rajatulta 0,4 ha:n ottoalueelta. Ottamismäärä on enintään 15 000 m³ltr. (MAL 11 §)
2. Alin ottotaso on +91,66 m (N2000). Ylimpään havaittuun pohjavesipintaan tulee jättää vähintään 2 m suojakerros. (MAL 11§)
3. Ottoalue on merkittävä maastoon niin, että alueen rajat ja alin ottotaso ovat nähtävissä koko ottamistoiminnan ajan. Alimman ottotason merkinnät tulee olla ainakin niissä paikoissa, mistä kulloinkin maa-ainesta otetaan. Oton aikana jyrkät ottorintaukset on merkittävä selvästi ja varustettava varoituskyltein. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on tarvittaessa estettävä puomilla tai vastaavalla järjestelyllä. (MAL 11 §)
4. Ennen toiminnan aloittamista alueella on pidettävä alkukatselmus, jossa käydään läpi lupaan liittyvät asiat. (MAL 11§)

Perustelut: Määräykset 1,2,3 ja 4 ovat tarpeen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvonnan kannalta. Alkukatselmus on tarpeen pitää, jotta varmistutaan, että toiminnanharjoittaja on selvillä luvan määräyksistä ja määräysten mukaiset toimet on tehty ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottamisalueen merkintävaatimuksella varmistetaan, että ottotoiminta pysyy suunnitelluissa rajoissa. Lisäksi merkintä helpottaa ottamistoiminnan valvontaa ja seurantaa. Jyrkät rintaukset on merkittävä kunnolla maastossa liikkuvien turvallisuuden vuoksi.

5. Työkoneiden tankkaus sekä mahdolliset tilapäiset huoltotyöt tulee tehdä siten, että maaperään ei joudu öljyä tai muita ympäristölle tai terveydelle vaarallisia kemikaaleja. Alueella käytettävien polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia. Polttoainevarastosäiliöt ja tankkauspistooli on varustettava lukituksella sekä polttoainesäiliöt ylitäytönestimillä ja lukittavilla sulkuventtiileillä. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelypaikkojen maaperä tulee olla suojattu öljyhiilivetyjen ja kemikaalien vaikutusta kestäväällä materiaalilla, esimerkiksi öljynkestävällä HDPE-muovikalvolla ja sen päälle levitettävällä 30 cm:n hienojakoisella

Kuopion kaupunki
Alueellinen ympäristönsuojelu
Mikko Sokura

Asianro 9483/11.02.00/2023

18.04.2024

suojamaakerroksella. Maaperäsuojauksen reunat tulee olla korotetut, niin että alueelta öljy- yms. vuodot voidaan onnettomuustilanteissa kerätä hallitusti talteen. Tankkauspaikalla maaperäsuojauksen tulee olla niin laaja, että se kattaa myös tankattavan työkoneen alan. Maaperäsuojauksen kunto tulee tarkistaa päivittäin ja se on kunnostettava välittömästi, kun vaurioita havaitaan. (MAL 11§)

Perustelu: Lupamääräyksellä varmistetaan, että polttoaineet varastoidaan turvallisesti säiliöissä, joissa on vuotoaltaat onnettomuustapauksien varalta. Suurimmat riskit sille, että maaperään joutuu öljyä, liittyvät polttoaineiden tankkauksiin ja työkoneiden huoltopaikkoihin. Näiden alueiden maaperä tulee suojata riittävästi niin, että mahdolliset öljypäästöt eivät pääse suoraan maaperään. Suojaus on tarpeen tehdä myös muille alueille, joilla varastoidaan öljytuotteita esim. työkoneissa.

6. Ottamisalueella ei sallita nestemäisten polttoaineiden, öljytuotteiden tai ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointia, koneiden ja laitteiden huoltoa, kiinteän ja nestemäisen jätteen varastointia ja hautaamista. (MAL 11§)

Perustelu: Määräyksellä varmistetaan, että vaarallisista jätteistä ja muista vaarallisista kemikaaleista ei aiheudu haittaa ympäristölle tai ihmisten terveydelle.

7. Toiminnassa on noudatettava esitettyä kaivannaisjätteitä koskevaa jätehuoltosuunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelma on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille. (MAL 5a ja 16b §, VNA 190/2013)

Perustelu: Kaivannaisjätteitä koskevassa jätehuoltosuunnitelmassa on sitovasti esitetty toiminnassa muodostuvien maiden käsittely. Suunnitelma on hyväksytty osana maa-aineslupahakemusta. Toimittaessa suunnitelman mukaisesti kaivannaisjätteistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

8. Luvan haltijan on ilmoitettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä edellisenä vuonna otetut maa-ainemäärät ja laatu NOTTO-tietokantaan. (MAL 23a §, VNA maa-ainesten ottamisesta 9 §)

Perustelu: Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23a §:n mukainen ilmoitus vuosittain otetun aineksen määrästä ja laadusta.

9. Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattava vuosittain pohjavesiputkesta PVP1.

Vuotuiset tarkkailutulokset on toimitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. (MAL 11§)

Perustelu: Ottamisen pohjatason ja ylimmän pohjaveden pinnan väliin tulee jäädä riittävän paksu suojakerros. Riittävän suojakerrospaksuuden varmistamiseksi tulee alueen pohjaveden pinnankorkeutta seurata määräyksen mukaisesti.

10. Toiminta-alueelle tulee tehdä varautumissuunnitelma onnettomuuksien ja poikkeuksellisten tilanteiden varalta. Kaikkien alueella työskentelevien tulee perehtyä laadittuun suunnitelmaan.

Öljyvahinkoja varten alueella on oltava riittävästi imeytysainetta sekä tiivispohjainen paikka, johon saastunut maa voidaan väliaikaisesti koota. Poikkeuksellista tilanteista, vahingoista ja onnettomuuksista on välittömästi ilmoitettava Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille, Pohjois-Savon pelastuslaitokselle sekä Pohjois-Savon ELY-keskukselle. (MAL 11§)

Perustelu: Määräyksillä ehkäistään haitallisia ympäristövaikutuksia. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Poikkeuksellisissa tilanteissa on tarpeen arvioida välittömästi mahdolliset ympäristö- ja terveystarpeet sekä tarvittavat toimenpiteet.

11. Mikäli luvan saaja siirtää oikeuden maa-ainesten ottamiseen toiselle, vastaa luvan saaja edelleen lupamääräysten noudattamisesta, ellei lupaviranomainen eri hakemuksesta vapauta häntä vastuusta. (MAL 13a §)

Perustelu: Määräys on tarpeen toiminnan valvonnan kannalta.

12. Toiminnan päätyttyä alue on siistittävä niin, että sinne ei jää jätettä, romua tai muuta sinne kuulumatonta ainetta tai tavaraa. Mahdolliset varastokasat on sijoitettava alueelle niin, että ne eivät estä alueen jälkihoitoa.

Jälkihoitotoimenpiteitä tulee tehdä alueella sitä mukaa kuin maa-ainesten ottamisen edistyessä niitä on mahdollista tehdä. Kokonaisuudessaan jälkihoitotoimenpiteet on tehtävä päättymispäivämäärään mennessä. Maisemointitöiden suorittamisesta tulee tehdä ilmoitus Kuopion kaupungin alueellisille ympäristönsuojelupalveluille lopputarkastuksen pitämiseksi. (MAL 11§)

Perustelu: Toiminnanharjoittaja on vastuussa ympäristövaikutuksista, niiden torjunnasta ja tarkkailusta myös toiminnan päätyttyä. Määräyksillä voidaan varmistua, että alueelle ei jää toiminnasta peräisin olevia jätteitä, eikä riskiä maaperän tai pohjaveden pilaantumiselle ole. Samalla varmistetaan, ettei toiminnasta ole aiheutunut maisemakuvan turmeltumista ja että maisemoitu ottamisalue sopeutuu luontevasti ympäröivään maisemaan.

14. Lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi on luvansaajan toimitettava 5 000 € euron vakuus. Vakuuden on oltava voimassa 31.10.2029 saakka. Vakuus palautetaan, kun alue on saatettu lupamääräysten mukaiseen kuntoon ja tämä on todettu valvovan viranomaisen toimittamassa loppukatselmuksessa. (MAL 12 §)

Perustelu: Vakuudella varmistetaan, että lupamääräysten mukaiset jälkihoitotoimenpiteet tulee suoritettua.

15. Toiminta voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. (MAL 21 §, YsL 199 §)

Perustelu: Kyseessä on maa-ainesluvan myöntäminen alueella jo aiemmin harjoitetulle toiminnalle. Toiminnan aloittamisesta ei aiheudu sellaista pysyvää haittaa tai vahinkoa, mikä estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Valitusviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Luvan myöntämisen edellytykset ja yleiset perustelut lupapäätökselle

Kohteessa on suoritettu maa-ainestenottotoimintaa jo ennen juuri päättynyttä lupakautta. Ottamisalueen maisemalliset ja geologiset arvot ovat

Kuopion kaupunki
Alueellinen ympäristönsuojelu
Mikko Sokura

Asianro 9483/11.02.00/2023

18.04.2024

jo heikentyneet, koska alue on osa maa-ainesaluetta, josta on otettu maa-ainesta jo aiemmin. Ottamisalueella ei ole metsä-, luonnonsuojelu- tai vesilain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä eikä muita luontokohteita. Näin ollen ottamisalueella ei voida katsoa olevan erikoisia luonnonesiintymiä eikä merkittäviä kasvillisuuden luomia luonnon kauneusarvoja.

Pohjaveden laatua ja antoisuutta ei heikennetä. Näin ollen huomattavia tai laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa ei tapahdu.

Päätöksessä on myös otettu huomioon, mitä on säädetty kaivannaisjätteiden jätehuollosta. Luvassa on asetettu ottoalueen maisemointiin liittyvä vakuus.

Lupamääräysten mukaisesti toimittaessa toiminnasta ei aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Tämä päätös on voimassa 30.4.2029 asti.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3, 4a, 5, 6, 7, 10-16, 19-21, 23, 23a §
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4, 6-9 §
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)
Kuopion kaupunki, maa-aineslupia ja maisematyölupia koskeva taksa (ympäristö- ja rakennuslautakunta 28.3.2019 § 28)

Maksut ja niiden määräytyminen

Luvan käsittelystä ja ottosuunnitelman tarkastamisesta peritään taksan mukaisesti 400 €. Käsittelymaksu perustuu maa-ainestaksaan.

Vuotuisena valvontamaksuna peritään voimassa olevan taksan mukaisesti 400 €.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.